<u>ވާހަކަ</u>

ކުންފުނިތަކީ ކާކުބާ؟

ސިމްނާ އަބްދުލަތީފު އާސްޓްރަލް ސ. ހިތަދޫ

(318 ވަނަ އަދަދާ ގުޅޭ)

ޖާވީދު! އަހަރެން ..... އެއްވެސް މީހަކަށް ނުދަނަން. މަންމަ ނެދެރެފެދަ ކަމެއް ނުކުރަން .... ދިއްޔާ .... އަހަރެންގެ މަންމަ ބަލިވެގެން ހޮސްޕިޓަލުގައި .....! ނަތާޝާގެ ޖުމްލަ ގިސްލުމުގެ ތެރެއަށް އޮބިގެން ހިގައްޖެއެވެ.

" މަންމަ ހޮސްޕިޓަލުގައި ކިޔައިގެން އިތުރު ބަހަނާ ދެއްކުމުގެ ބޭނުމެއް ދަނެއްނެތް! އަހަރެންގެ ހިނގުމުން މިހާރު އިއްވައިފިން. މަންމަ ހިތަހަމަ ނުޖެހޭ މިހާރު އެކި އުފުލަކީ އަހަންނަށް ކުރެވޭ ކަމެއްނޫން!"

ޖާވީދުގެ ނިންމުމުގެ އަޑުއިވުމުން ނަތާޝާ ވަރަށް ދެރަވިއެވެ.

އިއްތިހާސުރުން މަންމަގެ ކަންތަކާއި ގުޅޭ އާއިލާއިރު އަޅާ ދެރަވެފައެވެ. އަޅުން ސުއްޖާ ޖާވީދު ކަންތައްތަށް ކުރިޔަތުން ނަތާޝާގެ ހިތް ކުދިކުދި ވެގެންދިޔަ ފަދައެވެ. މައިދަރައިތަ ދެކެ އިންތިހާ ދަރަޖައަށް ރުޅި އައިދެވެ. މާ ރަގަޅު މިހަކަށް ހުދުގެން ހުރެ މި ހުރަހައި ނުބައްއއް

ހުދު މިހަކަ އެއިއްވެ. ނަތާޝާ އެކަހަރަން ކޮންޓިން ޒުދުމަތާއި ދިން ލޮބުގެ އަގަކަ މިއިއްވެ. ޖާވީދަކީ ވެސް ބޮޑު ފިނޑިއާކެވެ. ކަމުގެ ދަކަދު ބަލަފުމުއްނީ ލިބިފައިވާ ބަރުގެ ބޭނުން ކުރިއެވެ.

އަހި ރުޅިގައި ވަގުތީން ނަތާޝާ ، އެކަހަ އޮތްކަމު ހިފައިގެން ގެއިން ނިކުމުގެން ދިޔައެވެ. އެކަ ދިޔައީސް ދަކަން ހިނދީންވެފައި މައިދަރައިގަ އިނދެވެ.

ނަތާޝާ، ޖާވީދުގެ ބަޔާނުން ބޭނުކަރުވެމުން ބަޔާނީ ވަރަށް އުފާވިއެވެ. މިހާރު އެކަހަ ދަރުފުފާއި އެކަހަރައި ދެމުދެގައި އެއްވެސް ހުރަހެއްނެތެވެ. ކުރިން އަޅެ ގުޅުން އަދު ހަމަސްކުރިބަނދެވެ. އަހަންނަކަވެސް ނަތާޝާ ދިއުމުން އެކަ ވަރަށް އުކަސިވެރިވިއެވެ. ނަތާޝާގެ ޒިދުމަތެއްހިކަން ހަދާންވިއެވެ. ނަތާޝާ ހުސްހަދިރު ބަޔާނާ އަކަން އެއްވެސް ކަމެއް ކުރާކަން ނުޖެއްސަހައެވެ. މިހާރު ހުރިހަގައި ކަމެއް ކުރަން ޖަހަމުން ބަޔާނާ އަކް ވަރަކް އެނދުގެވެއެވެ. އަހަރެންކަމާއިއަކު ދުރުނީ ތިމާގެ

އަސްލަށް ކުއްޖަކު އެގޮތަށް ގެނައެވެ. އިސްތާ
އަޔަ ފޮޓޯ ދަމާފައި އެއްގޮތެއް ހަމަ ކުދިންގެ
ބޮޑުއިން ދެވަނަ ދަރިފުޅެވެ. އަބްދުލްލާ ދަރި
ކަމުން އައިސް ކުއްޖަކު މަދުރަސާއަކަށް
ފޮނުވުމަކީވެސް އެމީހުންނަށް ކުރެވޭ ވަރެއް
ކަމަކަށް ނުވެއެވެ. އަދި އުމުރުން ބައްޕަކީ
އެމީހުންނަށް މާ މުހިއްމު އެއްޗެއްވެސް
ނޫނެވެ. ހަމަބާ އަށް އެހެރިން އަގުތަކު
އިސްތާ ފޮނުވިއްދިން އަދުރުން އެކަނި
ކުރިން ޒަމާނުގެ. މިހާރު އިސްތާ އަޔަވެސް
ސޯރު، ސޮބަރު އަރަހަ އަސްލަން ކުއްޖަކު ފޮނުވައި
ޖާވީދުއާއި އިސްތާ ގެޅުމަކީ އިސްތާގެ މައިން
ބަފައިންގެ ހުވަފެނެވެ. އެ ހުވަފެން ހަޤީޤަތަކަށް
ހެދުން އޮޅި އިސްތާގެ އަބަދުމީގެއެވެ.

ދަރުއަލުން ހަބީބާގެ ގެތެރެ
ބަދަލުވުމުން އިސްތާ ވަރަށް އުފާވެއެވެ. ހަރާ
ގޮތުންވެސް މީގެ މާ ހިތްގައިމުވެ. ނިދާލުން
އަރާމު ކޮޓަރިއެއް ހުރީ ކާން ބޭނުން އެއްޗެއް
ލިބޭން ހުރެއެވެ. އެހެންކަމުން މުޅި ދަރުއަލުން
މުގެތެރެ ބަދަލުވެފައި އޮތް އިސްތިޖާބަ
ކުރެވުނެވެ. އެހެންކަމުން އިސްތާ ހަބީބާގެ
ހިތާ ކުލުވުން ޖަހަލާކަމަށް ބަޑިގޭކަމުން
އިހުތިމާމް ބޭނުންކުރެއެވެ. އެހެންކަމާއި
ހަބީބާ ވަރަށް އުފާވެއެވެ. އަދި ޖާވީދުންބަކައި
އިސްތާ އަޔަ ބަރަކާ އަސްލަން ކުއްޖެއްކަމުން

ނިއުމަރުގެ ޖާވީދު ބަރަކަތް އައުމަކުން އެންގިއެވެ.
މަސްމަކަށް ޖާވީދު ބަރަކަތް އަސްނަސް އެނގުމުން
އެހެ ކަންނަބޮޑުވެއެވެ. އެކަހެ އަވަހަކަން ބަރަކަތް
ދާކަން ޖާވީދު ބޮޑުމަތި ނަމާވެއެވެ. ނަމާޝާއާއި
ކުރުމަކީ ޗުމަލު އެހެ ކުރާނަމަ ކަމަކަމް
ނުވާނެއެވެ. ކަންމަ ގޮތަކަށް ކަށްތަކާ ވެ ކަމުގައި
ވެރިސް ޖާވީދު، ނަމާޝާ ދަކާ ޗޭބެވެއެވެ.
އާއި އެހެރަ ފުރަތަމަ ޗޭބެވެ. އަޗަމި
އަސްބަލިހާއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އެހެ ދަހަން
މަޖުބޫރެވެ. މަންމަގެ އަދުމަކަން ދުވަހަކަވެސް
އެހެ ފުރަގަހައި ނުދެއްވެއެވެ. އެހެންކަމާއި އަކަ
ދިޔުމުގެ މައްސަރުމައި ވަނަފުޅިއެވެ.

ޖާވީދު ބަރަކަތް އައިސް ގެއިން އިސްތާ
ފޮނުވުން ހައިރާންވެއެވެ. އަދި އެހެރަ ބޮޑުގައި
ރާއްސަލެއެވެ. މަންމަގެ ހަލު އަބުވާލު އަހާލާ
ހަދުމަކުރަހު އެހެރަ ކަބޮރުހުން ގަސް ވިސްނާލަން
އެންޑުގައި އަރަމެވެ. އިސްތާ މިގޮތައި ހަރުމަގެ
ބޮޑުމަތި ކަބައިބޮވެއެވެ؟ ކަންމަގެ އައިވެސް
ވާހަކަ އަކަން ދުވަހަކުވެސް އިސްތާގެ
އިޝްރާމެއެވެސް ކަޑައިނުލެއެވެ. އައި ޔައުވެގެން
ބާވައެވެ. އަދި އިސްތާގެ ބަލުންމަކަޑައި އަކަލުވެ
މާނަ ދަރުގަނޑުވެމީ އެހެ މަސައްކަތް ކުރިއެވެ.
އެހެ ގެތެރެ އައިއަސްބަރު އިސްތާ ކަޔުވެސް ޗިހާރަނާލާ
އެހެރަތަށް ބަލަން ހުރިކަން ޖާވީދުގެ ފާހަގަ
ކުރެވުނެވެ.

ޖާވީދުގެ ހިވާނޭއިވީ ހަމަ

ކަމަކަށް ނުވެއެވެ. އަދި އުމުރުން ބައްޕަކީ ... އެކަމަކުއެވެ.
ދަރުއަލުން ބަރަކާތެއް ގެތެރެ ކިޔަވައިދޭން. އެހެރާ
ބަރުސަބެއް ކަރާ ހިނގައިމަށް. ނިދުއަލާން
އަހަރު ކަބޮރުއައި ހުރިފައި ކާން ބޮޑުވެސް އައިޓަމް
ލިބޭން ހުރެއެވެ. އެހެންކަމުން މުޅި ދަރުއަލުން
މުގެތެރެ ބަދަލުވެފައި ދުވަހަކު އިސްތިޖާބަ
ކުރެވުނެވެ. އެއްކަލަބޮޑުމަކަށް އެހެ ކާދޭ ބަރަކާގެ
ރިވާއި ކަލުވުން ޗަހަރާކަން އައިހައިމް ބަސްގަވަތް
އެގެތެވެ. އެއްސަކަލުމުން އެހެ ކަރުގެ ފުރައިވެއްޖައެވެސް
އެލުމުންދަކާ ބަރަކާ ބޮޑުގޭކަށް. އެކަމަ
ބަރަކާ ވަރަށް އުފާވެއެވެ. އަދި ޖާވީދުންބަކައި
އިސްތާ އަޔަ ބަރަކާ އަސްލަން ކަހަޗިއަކަމަށް

ބަޓްޕޮކެއްކުރެވެ. އެންމެ ފަހުން މަންމަ އިސްތިރީގެ ވާހަކަ ދެއްކިއެވެ. ނަމާޝާގެ ގޮސްވާހަކަތައް އިސްތިރީގެ ރަނގަޅު ކަމުގެ ވާހަކައެވެ. އެހެންނަމަވެސް އަނބުރާކަން އިސްތިރީ ރަގަޅުއްނުނެވެ. ހޮޓާހަށް ކަރަމް ސިފައައްވެސް ނޫޅެވެ. އަނާ ޤަބޫލުނުކުރާ ކަމުގައި ބުނެފާނަމަވެސް ހިތައް އެރިއެވެ. އެކަމަކު އެހެންނަރިކަން ނުކުރެނެވެ. މަންމަ ބުނުންގޮތާކަށް އަނގާމޮގެ ކިޔުބައި އަމުރާފުން ދިނީއެވެ.

އެންމެ ފަހުން ބަނޑާ ބުނުންގޮތް

އިސްތިރި އާއި ޤާނޫނުގެ ކައިވެނި ކުރެވިއްޖެއެވެ. އެކައިވެންޏާއި ގުޅޭ ޤާނޫނު ނުފެނުނު އެންމެން އުފާވެއެވެ. ކައިވެންޏަށް މާޔަނާ ދެވިސްކޮށްކައް ނުކުތް ޤާނޫނު ފުރަތަމަ ނިމިދިޔައީއެވެ. އެހެންފަހު އިސްތިރާއި މަދުރަތި އެކަނިވީއެވެ. އެދުނު ފުރި އަނަ ބޭނުން ގޮތްކުރެވެ. މިހެރަކައި ދުވަހު ބަނޑާ އަތް ހުދުމުތް ކައިރިގެން ބަނޑާ ބުނުގޮތް އަނަ އެދުނު ޤާނޫނާ ހޯދިއެވެ. މާލޫ އަނަ ބޭނުން ކަންތޮއްވިއެވެ. ދެން ބަނޑާ ބުނާހެ ގޮތް އަނބުރާކަން ނުހުދުނުއެވެ. މާލޫ އަނބުރާ އެގެ ވެރިޔާއެވެ. ޤާނޫނުގެ އަންހެނުންނެވެ. އެޔެންނެވެ.

އިސްތިރި އަތް އައި ބަދަލު ބަނޑާ އަތް ވިސްނައިގަންނާނަން މާގިނަ ދުވަހު ނުނގަވެ. ހަފުތާ ގޮތުގެން އިސްތިރި އަތް ވިސްނައި ދުވިއްޖެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބަޑިބާގެ މުނުމުތުގައި ޖަވާބު ކުރުމަކަށްވެސް އިސްތިރާ ފަހައްނުޖެހެއެވެ. އެއީ އަނަގެ ސުލޫކެވެ. ކުޑައިރުއްސުރެން ދަސްވެފައިވާ ގޮތެވެ. ބާރު ހުރަދު ކުރުމާއި އެކު އެކުވެރިންނާއި އެކު ބޭރަށް ދިއުން ފަދަ ކަސްތޮއް ކުރުމަކީ އިސްތިރާގެ ހާބިއެވެ. މިހާރު ބަޑިބާ މި ވާހަކަތޮއް އިސްތިރާގެ މަންމަ ގޮތުގައި ވެސް ބުނެފިއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އަނާގެ މަންމަގެ ޤަވާބު ވަރަށް ސާފުއެވެ.

" އެއީ މިޖާމާން ކުދިން އެދުގެތަކޭ އަވާނަމާ ކުއްޖަކު ހިބަހުން ރަނގަޅުވާފާނެ!" އޭޖަވާބު ބަޑިބާ އަކަށް ކަމަކު ނުދެއެވެ. އިސްތިރާ އަކި އަނަގެ ދަރިފުޅު ޤާނޫނުގެ ހަމަކު ކަމުގައި ހިފާން ފޯރިއެވެ. މިހާރުކަން އައިސް ޤާނޫނުގެއިއްޔާ ގެނަ ފަހަރަކު ވެސް އިސްތިރާ އަކާއި ބައްދަލުއް ނުވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބަޑިބާ އެކަނިތޮއް ހަމަޖެއްސާލިއެވެ. އިސްތިރާވީ މަންމަމެންގެ ގެއި ކަމުގައި ބުނަމުނުނެވެ. ނުވެސް ބަޑިބާ ބުނެގެން ހޮނަކަން ގެސް ކަމުގައި ބުނެއެވެ. އިސްތިރާއަކި ނުރަގަޅު ކައްޖައްކަމުގައި ބަޑިބާ ބުނާނީވެސް ފަހު ކިޔަނަކަން ހައްވެ. ނަމާޝާއަތުވެރ އެވައްގެތަކުން ރަގަޅު ކަމުގައި ޤާނޫނަށް އިސްތިރިއަ ކައިވެނި ކުރަން މުޖުބޫރު ކުރިވިއި ހަމަ ބަޑިބާވެ. އެހެންނަމަވެސް އިސްތިރާއަތުވެރި ނަމާޝާ އެމީ

ގޮތަކުން ރަގަޅު ކަމުގައި ހަބީބަން އެގެއެވެ.
އަސްމަ ފަހުން ނުވެ ނުދާނޭ ގޮތް
ވީއެވެ. ޢާމީރު ފުރަތަމަ ގެން ދިޔަތާ
ފަސްވަސްފަހުން ހިނގާ ބަލިވެއްޖެއެވެ. ދުވާލުގެ
ހިރާފުނުނަރަނަށް، އައި ޢާމީރުގެ ކައިރިއަށް ނުނުން
ކަމުގައި އަންމުންނަށް ގޮބުލުކުރެއްވެއެވެ. ހިނގާ
އަސްމަ ފުރަތަމަ އަކަން ސިއްރު ކުރުމެވެ
ބެލުއެވެ. މަގުމެ އެމަކުއް ބޭސްމަކުއް ބޭނުން
ކުރެއްވެއެވެ. އަހަން ނަމަވެސް އައި ފުރަދާ ކުރުވެން
މަގޮދުރަގައި ނަމެކަމަކަން ވާމެ މުޅި ދުނިޔެއަށް
ފަސްކަމެއްވިއެވެ. ހަބީބާހަން މިކަންމެއް އަގުން
ހިދު ހިވީ ބޮޑުއް ގޮވި ހަނުނެވެ. އެނާ ވަރަން
ދަރަވިއެވެ. އަދި ޖަދުވެސް ގަމެވެ. އެނާ
ޢާމީދަން ދައްކަނި ކަނޑުނަހަބޮއެވެ. އެނަގެ
ދަރުފުޅުގެ ބަހާމެގައި އަޖިފާން ރަކަރި އެނަގެ
ދަރަމެނުނެވެ. އައް އިނުސާނަކަން ހިމާމައް
ދުނުމަނުފުރާ އަނަށް އިނުސާނަކަން އަފުޖެގައި
ނުވުވުނު ކަން ހަޤީނުވެ. އަދު ބަހީބާއަން
ކުރިމަމިވުދައިވާ ހިމާމަ މެދުވެރިވާން ޤާރުން
ސަބަބަކަކު ބަހީބާ ، ނަމާސާ އާއި ދަމުދު
ކަނުމެއް ކުރި ހިނާނުމެރި ގޮތް ކަމުގައި ބަހީބާ
ޤާބިލު ކުރެއެވެ. އަހަން ނަމަވެސް ކުރެވެނު
އިމެރު ކަމުއްނުމެވެ.

ޢާމީދުއަން ހިނގާ ބަލިވެ އިން
ހަބަރު ލިބުމުން ވަރަން ދަރަވިއެވެ. މަސްމަގެ

ސަބަބުން މުޅި ރަރަން އިނގާގެ ނަމާއި
ގެލުވިއެއް އެނގެ ނަނަވެސް ބަދުނަމާ ވިއެވެ.
ބާއްޖަގެ އަމި ރިމުނުނެ ގެއްމުނުނިއެވެ. އަނަމު
ފުރަމަމަމެ އާނަހަހަކަން އިނަހާ
ރަނަގެއްނުގެއްނުވެ. އަނަގެ މަސްމެރީ ދެހައްނެރި
ކަމުގެ ކުރުވަރ ޢާމީދަން ފުނުނުނެވެ. އަމީން
ނަމަވެސް މަސްމަގެ ހިވުމަކަން ވީ
މަނަމަރަނުބާކަމި އެނަބަސް ބޭނުނަރަ. އަމަނުސަހާ
ގުޅިގެން ޢާމީދު ރަނަން އައެވެ. ޢާމީދު އައުމާއްކަ
އިނގާ ހިވީ އަރަންކަމާ ގެނުނެވެ.
ވައްސަރަވިދާގަނޭގެނުކަން ހިފާއަހަފުމާ ނުރި
ފުންފުއިބާ ބީދަރިން އެނަގެ ދަފުފުން ކަރަނަ
އައްސަމުން ޢާމީދުގެ ދަފުދި ދަރަން މިރާވ
މަކާފަން އަދުނުވެ. އަހަންނަމަވެސް އަމުޖުދަރ
އަސްރަހާއަން މަދާފުދާކަން ޢާމީދު ބެނުމުއް
ނުވެއެވެ. އެނަގެ އަސްބައި ނުނުނު ކަމުގައި ބޮނު
އަވީކަރު ދަރަނި ކަނުކަން ފުނުނުފެއެވެ. އަދި
ދުވަސްކަވެސް އަސްރަހާއަގެ މަރުއައްގައި ނުޖެހުމުން
އަދި ދުއާވެސް ކުރިއެވެ. އަނަގެ ދަރިއުފުން
މަހާވަނި ޖަރަރަން ވެފުއެވެ. ޖަވާން ޔުމުރަގައި
ދު ކައިވަނި ކުރު އައްވެސް ކައިވަންޖެހުން
އުފުލުއް ނަރުދިބެ ކައިވަނި ރަފުނިއެވެ. މިކަމުގައި
ކުރުވަރިހަނި ކާހާ ކަމަށް ފުދު ޢާމީދަކަން ވެސް
ނަގެއިވެ.

(ނިމުނީ)